

[Villemoes.]

at paastaa, at Systemet kostede det danske Samfund et mægtigt Beløb. Dersom vi havde friere Former paa dette Omraade, saaledes som for øvrigt alle andre Lande, bortset fra Diktaturstaterne, har det, vilde der utvivlsomt have været en meget større Valutabeholdning til at staa imod med end den, som vi havde til Raadighed ved Krigens Udbrud. Jeg tror, at alle paa ansvarlige Poster og alle, der fulgte med, var glade for, at vor Valutasituation i Forhold til Udlandet havde bedret sig, saaledes at vi i Augustdagene 1939 havde en vis udenlandsk Valutareserve — hvis jeg ikke tager meget fejl, var den vist paa omkring 100 Mill. Kr. Men hvorledes havde vore Nabolande det, vore Nabolande, hvis Handels- og Importørstand og Engroshandel kunde disponere meget friere end den danske? Hvordan havde vore Nabolande Norge og Sverige det? Saa vidt jeg ved, havde Norge et Beløb paa 350 til 400 Mill. Kr. i Reserve og Sverige 800—900 Mill. Kr. i Reserve. Jeg har nok tidligere under politiske Diskussioner hørt fremført, at det ikke kan sammenlignes; det er nemlig en af den nuværende Regerings store Specialiteter, at der aldrig er noget, som kan sammenlignes. Da de var i Mindretal, var de gode til at drage Sammenligning, men nu er man kommet ind paa Procentberegninger, det husker jeg fra sidste Valgkampagne. I de sidste Dage har jeg nok set, at man i Folketinget og i Bladene atter drøfter Procentberegninger, hvilket kan være lærerigt, men det almindelige er, at man ikke maa drage Sammenligninger, naar den høje Regering og dens Flertal sørger for, at Tingene i vort Land arter sig paa en mindre heldig Maade, end de vilde have gjort, hvis Regeringen havde haft Forstand paa de Ting, som den har med at gøre, den Forstand, som vi bebrejder de styrende at de ikke har eller i alt Fald ikke anvender paa en Maade, som vi kan billige.

Jeg har ikke i Detailler læst den højtærede Handelsministers Beretning fra Nationalbanken om Valutaproblemet, men eet er givet, at Forholdet er forrykket som Følge af, at vi nu ofte maa betale vore Varer forud i Mod-sætning til tidligere, da en Række Firmaer kunde faa Kredit i Udlandet. Det er selvsagt beklageligt, at vi faar for smaa Priser for vore Eksportvarer, og at Eksporten gaar nedad for Tiden, men jeg vil dog formode, at der kan være nogen Sandsynlighed for, at den store Ængstelse, som Nationalbanken og den kongelige Bankkommissær, altsaa den højtærede Handelsminister, nærer for

vor Likviditet og for vor Evne til at betale vor Gæld, er for stor. Naar vore Importvarer fordyres, skyldes det ikke alene højere Priser i Produktionslandet, men ogsaa i høj Grad de forøgede Farer, de forøgede Lønninger og Risici for vore Skibes Sejlads paa Søen og de deraf flydende højere Fragter. Det kunde derfor tænkes, at Importørerne af oversøiske Varer, Varer, der først kan ventes hertil mange Maaneder efter, at de er bestilt, og at Firmaer, der køber Industri-varer i Udlandet med mange Maaneders Leveringsfrist, med Henblik paa den nuværende Lovgivning om Prisregulering, og hvad dertil hører, maaske vilde sige: Vi maa disponere en lille Smule forsigtigt, for vi ved, at der efter en Opgang kan komme en Nedgang. Det vil altid være forbundet med nogen Risiko under Højkonjunktur at tage Varer hjem, der vil kunne risikeres et Konjunkturfald. Vi ældre, der var voksne under den forrige Krig, husker de store Udskjelser i Aarene derefter og de kolossale Lagre og Tab, som vi ogsaa her i vort Land fik netop som Følge af den umaadelig store Konjunkturedgang, der kom mere brat, end nogen kunde have tænkt sig paa det daværende Tidspunkt. Naar hertil føjes, at Danmark har den allerhøjeste Diskonto, som noget Land i Europa har, vil jeg mene, at dette vil komme til at influere noget paa Indkøbene.

Derfor er det efter min Mening ikke nødvendigt at synge den Sang Dag ud og Dag ind, som man synger fra Regeringens Side, at vi ingen Penge har til at betale vore Varer med. Det er rigtigt, at det er dejligt at have Orden i sine Ting, og det er rigtigt, at det er godt at kunne betale enhver sit, men jeg er imod, at det skal være det daglige Omkvæd: Vi har ingen Penge til at købe for i Udlandet, for vi faar for lidt for vore Varer, vi sælger for faa Varer til Udlandet. Jeg skulde dog tro, at Forholdene efterhaanden kunde trække sig i Lave igen, jeg kan slet ikke indse, hvorfor Situationen skulde være saa forskrækkelig farlig paa dette Omraade, at Nationalbanken og Ministeren behøver at tage saa tungt paa deres Ansvar. Jeg har før sagt, at Valutacentralen er et forkert Navn, men det maa indrømmes, at det vilde blive et træffende Navn, hvis Valutacentralen samtidig med at bevilge Indførselstilladelse skaffede den nødvendige Valuta til Betalingen. Saa kom Navnet til at dække, men det har det aldrig gjort tidligere, idet man maa gaa andetsteds hen for at faa fat i de udenlandske Betalingsmidler, som man skal bruge.

Som Lovforslaget foreligger, kan Ven-